

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 431/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených JUDr. Dagmar Kubovičovou, advokátkou, Námestie Biely kríž 3, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 220/2016-1419 z 15. marca 2017 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 127/2022 z 13. decembra 2022 v znení opravného uznesenia č. k. 1 Cdo 127/2022 zo 16. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. marca 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 220/2016 z 15. marca 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Cdo 127/2022 z 13. decembra 2022 v znení opravného uznesenia č. k. 1 Cdo 127/2022 zo 16. februára 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“). Sťažovatelia navrhujú napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka [REDACTED] vystupovala spoločne so svojím už nebohým manželom (ktorého právnymi nástupcami sú sťažovatelia [REDACTED] a [REDACTED]) a ďalšími dvomi fyzickými osobami v procesnom postavení žalovaných v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len

„okresný súd“) o žalobe žalobcu [REDAKOVANÉ] o určenie vlastníckeho práva k bytu. V konaní bolo preukázané, že žalobca uzatvoril 18. mája 2006 so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], zmluvu o úvere, na základe ktorej prevzal úver v sume 50 000 Sk. Na zabezpečenie záväzku splatiť poskytnutý úver riadne a včas uzavrel žalobca so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva, ktorej predmetom bol sporný byt. Žalobca úver vyčerpal, svoj záväzok splatiť úver nesplnil ani čiastočne, následkom čoho sa [REDAKOVANÉ], mala stať vlastníkom bytu. Byt bol následne postupne prevádzaný na ďalšie dve fyzické osoby, posledný prevod sa uskutočnil v prospech sťažovateľky [REDAKOVANÉ] a jej manžela.

3. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom vo veci č. k. 15 C 121/2006-1285 z 30. októbra 2015 žalobu zamietol a konanie v časti uloženia povinnosti vypratať byt zastavil. Bol toho názoru, že sťažovateľka [REDAKOVANÉ] i jej manžel boli pri nadobúdaní vlastníckeho práva k bytu dobromyseľní, a preto je dôvodné im poskytnúť právnu ochranu.

4. Krajský súd na odvolanie žalobcu a vedľajšieho účastníka rozsudkom č. k. 6 Co 220/2016-1419 z 15. marca 2017 zmenil rozsudok okresného súdu a za vlastníka bytu určil žalobcu.

5. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovateľka [REDAKOVANÉ] a jej manžel dovolanie, ktorého prípustnosť založili na § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), teda na právnej otázke, ktorá je v praxi dovolacieho súdu riešená odlišne. Poukázali na dve podľa ich presvedčenia protichodné rozhodnutia najvyššieho súdu. Svoj právny názor sformulovali tak, že *„pokiaľ sa dostali do vzájomnej kolízie ústavné hodnoty – princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka, bolo potrebné prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, a keď vyššie riziko má niešť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní. Vzhľadom na skutočnosť, ktorá vyplynula z dokazovania, a to že žalovaní boli pri nadobudnutí bytu dobromyseľní a žalobca viac ako ľahkovážny a nedbalý, mal odvolací súd učiniť záver, že žalobca nie je vlastníkom Nehnutelnosti.“* Dôvodili judikatúrou ústavného súdu (nález I. ÚS 549/2015), ktorý výslovne uviedol, že v prípade konfliktu vlastníckeho práva pôvodného vlastníka a dobromyseľného nadobúdateľa *„vyššie riziko má niešť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní“*.

6. Najvyšší súd dovolanie odmietol uznesením č. k. 1 Cdo 239/2017 z 26. septembra 2018 s odôvodnením, že dovolatelia po formálnej stránke splnili podmienky na podanie dovolania, ale nie po materiálnej stránke, pretože dve rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré označili ako dokumentujúce odlišné rozhodovanie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke, v skutočnosti nie sú rozdielne. Absenciu rozdielnosti oboch minulých vlastných rozhodnutí najvyšší súd vysvetlil a zdôvodnil.

7. Sťažovatelia napadli uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania ústavnou sťažnosťou. Ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 127/2021-68 z 27. januára 2022 vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľky [REDAKOVANÉ] uznesením najvyššieho súdu, toto rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ustálil, že dovolanie prípustné podľa § 421 CSP dovolateľ obligatórne

odôvodní tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), a dotknutý dovolací dôvod vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a súčasne uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Argumentácia dovolateľa konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný (m. m. III. ÚS 76/2021).

8. Ďalej ústavný súd vo vzťahu k najvyššiemu súdu vyslovil, aby po vrátení veci vykonal *„dôsledný prieskum rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, a tým aj vyhodnocovanie prípustnosti dovolania v čase jeho podania, ale aj rozhodnutí pochádzajúcich z neskoršieho obdobia a najvyšším súdom už identifikovaných v rozhodnutí veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia z 27. apríla 2021 (č. k. 1VObdo/2/2020)“*.

9. Najvyšší súd o podanom dovolaní opätovne rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že ho zamietol. Z dôvodu úmrtia manžela sťažovateľky [REDAKOVANÉ] pokračoval v dovolacom konaní s jeho dedičmi, a to sťažovateľmi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

10. Najvyšší súd identifikoval, že dovolanie podané sťažovateľmi je procesne prípustné, ale nie je dôvodné. Právna otázka riešená odvolacím súdom spočívala v posúdení možnosti prelomiť zásadu *nemo plus iuris* a s tým súvisiaceho nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa. Po podaní dovolania došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to uznesením veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia č. k. 1VObdo 2/2020 z 27. apríla 2021. Veľký senát zdôraznil zákonné výnimky z uplatňovania zásady *nemo plus iuris* [§ 486 Občianskeho zákonníka, § 446 Obchodného zákonníka, § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, § 19 ods. 3 zákona o cenných papieroch a § 61 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, resp. § 140 ods. 2 písm. 1) v spojení s § 150 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017]. V ostatných prípadoch má dobrá viera význam len pri nárokoch podľa § 126 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ďalej veľký senát uviedol, že je potrebné rozlišovať situácie, keď došlo po uzatvorení kúpnej zmluvy k zrušeniu nadobúdacieho titulu, od situácie, keď sa predávajúci vôbec nestal vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti, napríklad z dôvodu absolútnej neplatnosti nadobúdacej zmluvy. Ak nadobúdateľ vlastnícke právo vôbec nenadobudol, nemôže ho ďalej previesť na iný subjekt. Veľký senát preto uzavrel, že je potrebné zotrvať na právnom závere vyjadrenom najvyšším súdom už v rozsudku vo veci sp. zn. 1 Cdo 96/1995, v zmysle ktorého *„absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a hľadá sa naň, ako by nebol urobený; táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností“*. Veľký senát napokon dospel k záveru, že dobrá viera nadobúdateľa nehnuteľnosti v správnosť údajov katastra nehnuteľností o jej (predchádzajúcom) vlastníkovi nepostačuje pre záver súdu o tom, že mohol nadobudnúť vlastnícke právo, ak sa preukáže, že táto zapísaná osoba v skutočnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebola vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti, napríklad z dôvodu, že predchádzajúca zmluva o prevode nehnuteľnosti predstavovala absolútne neplatný právny úkon. Z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy predávajúci nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti a rovnako tak nemohol „neexistujúce“ vlastnícke právo previesť na ďalšiu osobu, hoci konajúcu v dobrej viere. Naďalej tak treba zotrvať na právnom závere, že

absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, ak na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

11. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku poukázal na záver odvolacieho súdu, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva, ktorou žalobca previedol byt na veriteľa spoločnosť [REDAKOVANÉ], obsahujúca dojednanie, podľa ktorého sa veriteľ stáva definitívnym vlastníkom nehnuteľnosti – predmetného bytu v prípade, ak dlžník poruší svoje zmluvné povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere (najmä povinnosť uhradiť v dohodnutej lehote plnú hodnotu istiny a jej príslušenstva) alebo ak veriteľ vyhlási úver za okamžite splatný v celom jeho zostatku s príslušenstvom, bola absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka. Spoločnosť [REDAKOVANÉ], tak nikdy platne nenadobudla vlastnícke právo k bytu, a preto aj všetky následné prevody sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi. Odvolací súd uzavrel, že ani dobromyseľnosť sťažovateľov pri nadobudnutí predmetného bytu nemôže prelomiť zásadu *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet* (nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má). Z § 130 Občianskeho zákonníka totiž vyplýva, že ten, kto získal držbu veci v dobrej viere (založenej i na stave zápisov v katastri nehnuteľností), je povinný vrátiť ju skutočnému vlastníkovi. Nie je možné, aby v rozpore s touto právnou úpravou bol súdnym rozhodnutím mimo zákonom predvídaných spôsobov nadobúdania vlastníckeho práva k veciam založený paralelný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k veci od nevlastníka oprávneným držiteľom. Na nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka je potrebná zákonná úprava a nie je možné vyvodzovať tento originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva iba súdnym výkladom.

12. Najvyšší súd uzavrel, že odvolací súd správne vec právne posúdil, keď konštatoval, že dobromyseľnosť pri nadobúdaní majetku nemôže prelomiť zásadu *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*. Dovolanie sťažovateľov tak neopodstatnene smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 CSP), a najvyšší súd ho preto zamietol podľa § 448 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľov

13. Sťažovatelia napádajú rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu, a to primárne z dôvodu, že nesúhlasia s právnym posúdením odvolacieho súdu, ktoré odobrili aj najvyšší súd, a zotrvávajú na svojich argumentoch, že pri nadobudnutí vlastníckeho práva k bytu boli dobromyseľní, naproti tomu žalobca konal ľahkovážne a neobozretne. Ich dobromyseľnosť by mala byť vzatá do úvahy a viesť k prelomeniu zásady *nemo plus iuris*, ako to bolo v iných prípadoch, k čomu poukazujú na judikatúru Českej republiky, ako aj ústavného súdu.

14. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu žiadnym spôsobom nekorigoval závery krajského súdu, sťažovatelia všetky argumenty použité v predchádzajúcej ústavnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu uplatňujú rovnako aj proti rozsudku najvyššieho súdu, ktorý do ich označených práv zasiahol rovnakým spôsobom.

15. Sťažovatelia spochybňujú správnosť záverov najvyššieho súdu, ktoré vychádzajú z rozhodnutia veľkého senátu. Samotné rozhodnutie veľkého senátu považujú za nesprávne, ignorujúce judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 549/2015, I. ÚS 151/2016, I. ÚS 460/2017), v zmysle ktorej je potrebné

zvažovať, či v konkrétnom prípade nemá byť poskytnutá ochrana dobromyseľnému nadobúdateľovi pred nedbalým vlastníkom.

16. Konkrétne podľa sťažovateľov skutočnosti svedčiace o dobromyseľnosti a ich starostlivom prístupe spočívajú v tom, že informáciu o ponuke nehnuteľnosti k predaju našli na internete, predaj nehnuteľnosti sprostredkovala realitná kancelária, sťažovateľka [REDAKOVANÉ] a právny predchodca sťažovateľov sa spoznali s predávajúcim až v rámci realizácie kúpy nehnuteľnosti, nehnuteľnosť bola kupovaná za v danom čase obvyklú trhovú cenu, kúpna cena bola zložená z ich úspor, dedičstva a úveru poskytnutého bankou, ktorá tiež preverovala právny stav nehnuteľnosti ako predmetu zálohu, celý proces kúpy bol konzultovaný aj s právnikmi. Z dokazovania na súde prvej inštancie a v odvolacom konaní bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané a medzi stranami sporu ani nebolo sporné, že sťažovateľka [REDAKOVANÉ] a jej manžel uzatvorili kúpnu zmluvu s osobou, ktorá bola v katastri nehnuteľností zapísaná ako vlastník nehnuteľnosti, k nehnuteľnosti podľa údajov katastra nehnuteľností neboli zriadené žiadne ťarchy, neboli zapísané ani žiadne poznámky, financujúca banka si rovnako v katastri nehnuteľností overovala vlastníctvo k nehnuteľnosti a nemala žiadne pochybnosti o vlastníkovi nehnuteľnosti v danom čase zapísanom na liste vlastníctva, kataster nehnuteľností povolil vklad vlastníckeho práva v prospech sťažovateľky [REDAKOVANÉ] a jej manžela.

17. Na druhej strane žalobca, ktorému bola poskytnutá súdna ochrana, nadobudol nehnuteľnosť za sumu 17 210 Sk, bol notorický alkoholik, bežne si požičiaval peniaze od známych aj od nebankových subjektov, ktoré spravidla nevracal a takýto postup považoval za normálny, zobral si úver vo výške 50 000 Sk, ktorý použil o. i. aj na kúpu alkoholu a stravy pre psa, riadne podpísal zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva, ktorej predmetom bola nehnuteľnosť, úver nesplatil ani čiastočne, bol si plne vedomý toho, že môže právo zneužívať a nič sa mu nemôže stať, keď napr. sťažovateľom 18. októbra 2002 (zrejme 2012, pozn.) vhodil do poštovej schránky oznam s textom „*Vlastníkom vášho bytu som stále ja!* [REDAKOVANÉ], *rozhodnutie padne určite, aj na základe mojej mentálnej a psychickej indisponovanosti.*“.

18. Najvyšší súd nereagoval na názor ústavného súdu (I. ÚS 510/2016) o možnosti poskytnutia ochrany práv dobromyseľným nadobúdateľom celkom výnimočne, pričom dobromyseľnosť odvodená iba od dôvery v zápis údajov v katastri nie je postačujúca. To je aj prípad sťažovateľov, ktorí preukazovali, že pri nadobúdaní nehnuteľnosti boli obozretní vo vyššej miere, ako je obvyklé. Tento postup najvyššieho súdu je zjavne svojvoľný a ústavne neudržateľný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je sťažovateľmi tvrdené porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľov napadnutým rozsudkom krajského súdu:

20. V danom prípade bol proti napadnutému rozsudku krajského súdu podaný mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktorý zákon na ochranu základných práv účinne poskytuje. Najvyšší súd

konštatoval prípustnosť dovolania, ale nie jeho dôvodnosť. Najvyšší súd teda sťažovateľom poskytol meritórne odpovede, čím právomoc najvyššieho súdu vylúčila právomoc ústavného súdu. Dôvody na spochybňovanie rozsudku odvolacieho súdu uvedené v ústavnej sťažnosti sú pritom rovnaké, aké sťažovatelia formulovali v podanom dovolaní. Sťažovatelia navyše ani netvrdia, že by nejakú námietku uplatnenú v ústavnej sťažnosti nemohli uplatniť už v podanom dovolaní.

21. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému rozsudku krajského súdu opodstatňuje uprednostnenie právomoci dovolacieho súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy). Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaných porušení rozsudkom krajského súdu, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

22. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol vydaný po zrušení jeho skoršieho rozhodnutia nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 127/2021-68 z 27. januára 2022. Najvyšší súd bol pritom viazaný záväzným právnym názorom ústavného súdu, ktorý zhrnul v bode 38: „*Po vrátení veci na ďalšie konanie bude úlohou najvyššieho súdu podané dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu znova prerokovať a, riadiac sa právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v tomto náleze, opätovne rozhodnúť o dovolaní, rešpektujúc obsah a zmysel práv, ktorých porušenie bolo ústavným súdom zistené. Ústavný súd zdôrazňuje, že rešpektovanie základných práv, ktorých porušenie je dôvodom kasácie, bude vyžadovať nielen dôsledný prieskum rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, a tým aj vyhodnocovanie prípustnosti dovolania v čase jeho podania, ale aj rozhodnutí pochádzajúcich z neskoršieho obdobia a najvyšším súdom už identifikovaných v rozhodnutí veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia z 27. apríla 2021 (č. k. IVOBdo/2/2020). K takémuto postupu pri posudzovaní prípustnosti dovolania nabáda samotná judikatúra najvyššieho súdu... (uznesenie č. k. 3 Cdo 198/2017 z 19. marca 2018, bod 18).*“

23. V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že najvyšší súd v napadnutom rozsudku a primerane ani v rozhodnutí veľkého senátu, z ktorého napadnutý rozsudok v podstatnom vychádza, nezohľadnil závery nálezu č. k. I. ÚS 510/2016-72 z 19. januára 2021, ústavný súd poukazuje na bod 27 kasačného nálezu vydaného v tejto veci: „Ústavný súd nespochybňuje právny záver najvyššieho súdu odmietajúci zahrnúť judikatúru českých súdov, prípadne aj judikatúru ústavného súdu do množiny referenčnej rozhodovacej praxe spôsobilej založiť prípustnosť dovolania podľa Civilného sporového poriadku. V tomto smere považuje ústavný súd dikciu § 421 ods. 1 CSP za zrozumiteľnú a jednoznačnú, nepripúšťajúcu extenziu výkladu.“

24. Dôvodom zrušenia v poradí prvého uznesenia najvyššieho súdu bolo príliš formalistické posudzovanie prípustnosti dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, keď najvyšší súd od sťažovateľov vyžadoval okrem uvedenia, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia, aj označenie rozbiehajúcej sa praxe dovolacieho súdu.

25. Úlohou dovolacieho súdu po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie bolo vysporiadať sa s dovolacou otázkou spočívajúcou v možnosti prelomenia zásady *nemo plus iuris ad alium*

transfere potest quam ipse habet dobromyseľnosťou sťažovateľov pri nadobudnutí vlastníckeho práva, a to v zmysle aktuálnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu s priamym odkazom na rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia č. k. 1VObd/2/2020 z 27. apríla 2021. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku postupoval v zmysle pokynov ústavného súdu, jeho právne závery zodpovedajú záverom spomínaného rozhodnutia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia, t. j. že ani dobromyseľnosť sťažovateľov pri nadobudnutí predmetného bytu nemôže prelomiť zásadu *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet* (nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má). Podľa najvyššieho súdu nie je možné, aby v rozpore s právnou úpravou bol súdnym rozhodnutím mimo zákonom predvídaných spôsobov nadobúdania vlastníckeho práva k veciam založený paralelný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k veci od nevlastníka oprávneným držiteľom. Pre nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka je potrebná zákonná úprava a nie je možné vyvodzovať tento originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva iba súdnym výkladom. Z rovnakých právnych záverov vychádzal aj odvolací súd, preto dovolanie sťažovateľov nebolo najvyšším súdom vyhodnotené ako dôvodné.

26. Závery najvyššieho súdu považuje ústavný súd za ústavne udržateľné a zodpovedajúce platnej a účinnej právnej úprave, ako aj aktuálnej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

27. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľmi označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

28. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších ich návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

29. Nad rámec uvedeného záveru ústavný súd zaujme stanovisko k námietke sťažovateľov o potrebe reflektovať závery nálezu č. k. I. ÚS 510/2016-72 z 19. januára 2021 v prospech ich vlastnej dobromyseľnosti pri nadobúdaní vlastníckeho práva.

30. V náleze č. k. I. ÚS 510/2016-72 z 19. januára 2021 bol predmetom ústavnoprávneho posudzovania rozsudok krajského súdu, nešlo teda o posudzovanie otázky prípustnosti dovolania. Ústavný súd posudzoval argumentáciu odvolacieho súdu v kontexte možnosti porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, pričom vyslovil možnosť poskytnutia ochrany práv dobromyseľným nadobúdateľom, a to iba v mimoriadne výnimočných okolnostiach, prioritne však k tejto otázke pristúpil zdržanlivo. Konkrétne a výslovne uviedol, že dobromyseľnosť založená „iba“ na viere v správnosť údajov v katastri nehnuteľností v čase uzavretia kúpnej zmluvy nie je dostačujúca, a to z dôvodu, že materiálna publicita údajov katastra je *de lege lata* vyvrátená a podmienená tým, či sa v konkrétnom prípade nepreukáže nesúlad údajov katastra so skutočným stavom. S touto okolnosťou musí byť opatrný nadobúdateľ uzročený.

31. Nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 510/2016-72 z 19. januára 2021 bol síce vydaný až v roku 2021, ústavná sťažnosť bola podaná už v roku 2016 a krajský súd ako odvolací súd vec, ktorej sa

ústavná sťažnosť týkala, posudzoval v roku 2015. V tom čase sa vyvíjala aj judikatúra ústavného súdu o možnosti zohľadnenia dobromyseľnosti nadobúdateľa pri nadobúdaní vlastníckeho práva od nevlastníka.

32. Právna polemika v tejto otázke bola z pohľadu ústavného súdu pre účely dovolacieho konania nateraz jasne, určito a zrozumiteľne vyriešená práve rozhodnutím veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia č. k. 1VOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021, ktorého právne závery už boli citované a ktoré najvyšší súd v napadnutom rozsudku aj primerane aplikoval. Rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia má s ohľadom na jeho povahu a záväznosť pre senáty dovolacieho súdu zjednocujúci charakter. Závery nálezu č. k. I. ÚS 510/2016-72 z 19. januára 2021, ktoré je potrebné chápať s prihliadnutím na konkrétne okolnosti individuálne posudzovanej veci, sú v tomto smere v zásade identické.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu